

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА КЪМ 31.12.2024 г.

Отчетът за изпълнението на програмния бюджет на Сметната палата е изготвен на основание чл. 133 от Закона за публичните финанси, при спазване на указанията на Министерството на финансите, дадени с БЮ № 3/09.07.2024 г.

Мисията на Сметната палата е да контролира изпълнението на бюджета и управлението на други публични средства и дейности, като осъществява ефективна, ефикасна и икономична одитна дейност, за да спомогне за подобряване на управлението и отчетността на публичните ресурси. Одитната дейност се реализира чрез:

- финансови одити;
- одити за съответствие;
- одити на изпълнението;
- специфични одити.

В допълнение, Сметната палата има конкретни задължения дефинирани в Закона за Сметната палата, Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, Закона политическите партии и Изборния кодекс свързани с одити, възложени от Народното събрание, одит на бюджетните разходи на Българската народна банка и тяхното управление, одит на отчета за изпълнението на бюджета на държавното обществено осигуряване, одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса, одит на отчета за изпълнението на държавния бюджет на Република България, одит на финансовата дейност и управлението на предоставеното имущество на политическите партии, изразяване на становище по Консолидирания годишен доклад за вътрешния контрол в публичния сектор, изразяване на становище по Доклада за финансовото управление и контрол и вътрешния одит във Висшия съдебен съвет. За 2024 г.: одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания на участниците в парламентарни избори, одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания на участниците в изборите за членове на Европейския парламент, одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания на участниците в избори за общински съветници и за кметове.

Всички тези основни и специфични законови задължения представляват очаквани резултати за дейността и за тях са формулирани показатели за изпълнение (19 от общо 38 показатели).

Сметната палата осъществява своята одитна дейност в съответствие със Закона за Сметната палата и международно признатите одитни стандарти. Методологията на одитната дейност на Сметната палата се развива непрекъснато, с оглед осигуряване на съответствие с промените в стандартите, адаптиране на техните постановки към българските условия и традиции и имплементиране на добрите одитни практики. Одитната дейност на Сметната палата се подпомага от специализирани одитни и аналитични софтуери.

Сметната палата активизира и разширява участието в инициативи на международната одиторска общност, които допринасят за повишаване на институционалния и административен капацитет на Сметната палата. Проявите в международната дейност произтичат от членството на България в ЕС, членството на Сметната палата в международните професионални организации (ИНТОСАЙ и ЕВРОСАЙ), развитие на многостранното и двустранното сътрудничество.

Сметната палата прилага една функционална област "Контрол по изпълнението на бюджета и управлението на публичните средства и дейности" и една бюджетна програма "Независим, ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности“.

Отчет на приходите по бюджета.

Приложение № 1

ПРИХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо приходи:	40 000	40 000	121 839
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	40 000	40 000	121 839
Приходи и доходи от собственост			10 327
Държавни такси			
Глоби, санкции и наказателни лихви	40 000	40 000	164 208
Други приходи			-49 890
Внесени ДДС и други данъци в/у продажбите			-2 806
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>			

Приходите на Сметната палата за 2024 г. по уточнен план са в размер на 40 000 лева, в т.ч. Сметната палата администрира приходи от глоби и наказателни постановления по Закона за обществените поръчки, Закона за политическите партии, Закона за изборния кодекс и Закона за концесиите

В отчета на неданъчните приходи общо в размер на 121 839 лв. са включени приходи от глоби и санкции, други приходи, както и приходи и доходи от управление на собствеността. Приходите от глоби и наказателни постановления са в размер на 164 208 лв. В „други приходи“ са посочени -49 890 лв. в т.ч. приходи от застрахователни обезщетения за 810 лв., други неданъчни приходи за 2 666 лв. от юрисконсултски възнаграждения и приходи от вторични суровини , намаление с 53 032 лв., от получени уведомления от НАП за постъпили суми от принудително събрани глоби и наказателни постановления, както и намаление от 334 лв. от курсови разлики.

Отчет на разходите по бюджета.

Приложение № 2 а

Класификационен код*	РАЗХОДИ	Закон	Уточнен план	Отчет
	(в лева)			
	Общо разходи по бюджета на Сметната палата	33 271 800	33 319 387	32 367 166
0500.01.00	Функционална област "Контрол по изпълнението на бюджета и управлението на публичните средства и дейности"	33 271 800	33 319 387	32 367 166
0500.01.01	Бюджетна програма "Независим, ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности“	33 271 800	33 319 387	32 367 166

Отчетените разходи по бюджета на Сметната палата към 31.12.2024 г. са в размер на 32 367 166 лева, както следва:

- разходи за персонал в размер на 27 252 798 лв., включващи разходите за възнаграждение на персонала, нает по трудови правоотношения, разходи за възнаграждения на извънщатния персонал, обезщетения по Кодекса на труда и задължителните осигурителни вноски за сметка на работодателя.
- разходите за издръжка са в размер на 2 693 295 лв. извършени за обезпечаване на одитната и специфична дейност на изнесените работни места (ИРМ) и ЦУ на Сметната палата. Най-голям дял имат разходите за външни услуги в т.ч. са: разходите за лицензионни такси за продукта за одитната дейност PENTANA, за поддръжка на програмните продукти обезпечавачи дейността, разходите за командировки в страната и за обучения. В това число е и изплатения членски внос към ИНТОСАЙ ЕВРОСАЙ и ИСАКА за 2 466 лв. и 72 760 лв. платените данъци и такси.
- в изпълнението на капиталовите разходи са отчетени общо 2 421 073 лв., в т.ч. за придобиване на компютри и хардуер 437 410 лв., за придобиване на машини и съоръжения 187 576 лв., за придобиване на транспортни средства 1 667 724 лв., за стопански инвентар 31 034 лв. и за придобиване на програмни продукти и лицензи 97 329 лв.

Финансиране на консолидираните разходи.

Приложение № 3

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо консолидирани разходи:	33 271 800	33 319 387	32 367 166
Общо финансиране:	33 271 800	33 319 387	32 367 166
Бюджет на ПРБ	33 271 800	33 319 387	32 367 166
Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:			
· Централен бюджет, в т.ч.:			
Държавни инвестиционни заеми			
· Сметки за средства от ЕС (СЕС на НФ и на ДФЗ)			
· Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор			
· Други програми и други донори по бюджета на ПРБ			
· Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			
· Други, в т.ч. предоставени трансфери за други бюджети за сметка на планирани разходи по бюджета на ПРБ			

Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

Приложение № 7

№	0500.01.01 Бюджетна програма "Независим ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности" (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
I.	Общо ведомствени разходи:	33 271 800	33 319 387	32 367 166
	Персонал	27 126 400	27 326 400	27 252 798
	Издръжка	3 221 400	3 060 347	2 693 295
	Капиталови разходи	2 924 000	2 932 640	2 421 073

1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:			
	Персонал	27 126 400	27 326 400	27 252 798
	Издръжка	3 221 400	3 060 347	2 693 295
	Капиталови разходи	2 924 000	2 932 640	2 421 073
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС			
	Персонал			
	Издръжка			
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета			
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС			
	Общо администрирани разходи (II+III):			
	Общо разходи по бюджета (I.I+II):	33 271 800	33 319 387	32 367 166
	Общо разходи (I+II+III):	33 271 800	33 319 387	32 367 166
	Численост на щатния персонал	540	540	540
	Численост на извънщатния персонал	38	38	38

Преглед на настъпилите през отчетния период промени на показателите по бюджета.

През отчетният период няма настъпили изменения и извършени промени по показателите на бюджета на Сметната палата.

Приложение № 4

Наименование на акта	Нормативно основание	Мотиви	Наименование на бюджетните програми	Ефект върху бюджета (увеличение / намаление на разходите по програми)	Влияние върху показателите за изпълнение
ПМС № 100 11.04.2024 г.	Чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	План-сметка за изборите	Бюджетна програма "Независим ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности"	Увеличение с 26 987 лв. разходите за издръжка	-
ПМС № 305 30.08.2024 г.	Чл. 109, ал. 5 от ЗПФ	План-сметка за изборите	Бюджетна програма "Независим ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности"	Увеличение с 20 600 лв. на разходите за издръжка	-
ПМС № 438 12.12.2024 г.	Сключен рамков договор	Промени на утвърдените със Закона за ДБ на РБ за 2024 г. максимални размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2024 г.	Бюджетна програма "Независим ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности"	Увеличение с 2 516 730 лв. на максималните размери на ангажименти за разходи, които могат да бъдат поети през 2024 г.	-

Отчет на показателите за изпълнението по бюджетна програма „Независим ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности“.

Приложение № 6

бюджетна програма 0500.01.01 Независим ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности" Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет
1. Годишна програма за одитната дейност основана на оценка на риска и отчитаща интересите на заинтересованите страни	брой	1	1
2. Одити възложени от Народното събрание	брой	3	0
3. Извършване на задължителните финансови одити на годишните финансови отчети на бюджетните организации, както и в рамките на петгодишен период на всички общини с обща сума на отчетените разходи по бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чуждите средства за предходната година под 10 млн. лв., съгласно чл. 54, ал. 2 от ЗСП	брой	337	326
4. Предварително проучване, оценка на риска и текущ контрол на периодичните отчети като междинен етап на финансовия одит на ГФО	брой	66	70
5. Информирание на ръководствата на одитираните обекти за установените несъответствия и насърчаване извършването на корекции, за да се намали броя на изразените модифицирани мнения относно годишните финансови отчети на бюджетните организации	брой	403	396
6. Информирание на целевите потребители за резултатите от финансовите одити, чрез интернет страницата на Сметната палата и изпращането на одитните доклади на председателя на Народното събрание и ръководителите на бюджетните организации.	брой	337	326
7. Планирани одити на изпълнението включени в Годишната програма за одитната дейност на Сметната палата	брой	4	4
8. Годишен план за обученията основан на идентифицирани потребности за обучения в съответствие с годишна програма за одитната дейност и стратегията за дейността на Сметната палата	брой	1	1
9. Специализирани обучения за одиторите и администрацията	брой	100	100
10. Участие в работата на работни групи към ЕВРОСАЙ и ИНТОСАЙ	брой работни групи	12	10
11. Участие в работата на работни групи или мрежи към Контактния комитет	брой работни групи	3	1
12. Извършени кооперативни одита с други върховни одитни институции	брой	0	0
13. Планирани одити за съответствие, включени в Годишната програма за одитната дейност на Сметната палата	брой	46	39

14. Заети щатни бройки - одитори и служители в администрацията	% на заети щатни бройки	74%	76%
15. Планирани специфични одити, включени в Годишната програма за одитната дейност на Сметната палата	брой	4	3
16. Одит на бюджетните разходи на Българската народна банка и тяхното управление. Изпратен доклад на Народното събрание.	брой	1	1
17. Одит на отчета за изпълнението на бюджета на държавното обществено осигуряване. Изпратен доклад на Народното събрание.	брой	1	1
18. Одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса. Изпратен доклад на Народното събрание.	брой	1	1
19. Одит на отчета за изпълнението на държавния бюджет на Република България. Изпратен доклад на Народното събрание.	брой	1	1
20. Одит на финансовата дейност и управлението на предоставеното имущество на политическите партии	брой	1	1
21. Одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания на участниците в изборите за членове на Европейския парламент от Република България.	брой	1	1
22. Одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания на участниците в парламентарни избори	брой	0	2
23. Одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания на участниците в президентски избори	брой	0	0
24. Одит за съответствие на декларираните приходи и извършените разходи във връзка с предизборната кампания на участниците в избори за общински съветници и за кметове	брой	2	2
25. Одити извършени в среда Пентана	%	95%	92%
26. Изпълнени препоръки от одитите на Сметната палата	%	70%	71%
27. Отчет за дейността на Сметната палата. Изпратен на Народното събрание.	брой	1	1
28. Становище по Консолидирания годишен доклад за вътрешния контрол в публичния сектор. Изпратен на Народното събрание и Министерство на финансите	брой	1	1
29. Становище по Доклада за финансовото управление и контрол и вътрешния одит във Висшия съдебен съвет. Изпратен на Народното събрание и Министерство на финансите.	брой	1	1
30. Обобщен доклад за резултатите от финансовите одити. Изпратен на Министерство на финансите.	брой	1	1
31. Самооценка на интегритета по методологията IntoSAINT	брой	1	0

32. Извършване на одит на годишния финансов отчет от независима комисия, определена от Народното събрание (чл. 65 от ЗСП)	брой	1	0
33. Посещения на интернет страницата на Сметната палата	брой	80 хил.	105 хил.
34. Медийно покритие по одитни доклади	%	50 %	50 %
35. Самооценка по Рамката за измерване на изпълнението на БОИ (SAI PMF)	брой	1	0
36. Партньорска проверка от друга върховна одитна институция	брой	0	0
37. Степен на доверие на гражданите в Сметната палата	%	50 %	Няма данни
38. Степен на доверие на одитираните организации и други заинтересовани страни в Сметната палата	%	90 %	Няма данни

Степента на изпълнение на показателите е според очакванията. Налице е забавяне не толкова при стартирането, колкото при изпълнението на одити за съответствие и одити на изпълнението, като основната причина за това е недостига на одитори с необходима компетентност.

Информация за заинтересованите страни и прозрачност на дейността на Сметната палата.

Изпълнението на законовите задължения не би донесло полза, ако информацията за резултатите не е комуникирано подходящо с гражданите, Народното събрание и одитираните организации. Дейностите за това се следят чрез показатели като информиране на ръководствата на одитираните обекти за установените несъответствия и насърчаване извършването на корекции, за да се намали броя на изразените модифицирани мнения относно годишните финансови отчети на бюджетните организации, информиране на целевите потребители за резултатите от финансовите одити, чрез интернет страницата на Сметната палата и изпращането на одитните доклади на председателя на Народното събрание и ръководителите на бюджетните организации, Отчет за дейността на Сметната палата, изпратен на Народното събрание и публикуван на сайта, одит на годишния финансов отчет от независима комисия, определена от Народното събрание, посещения на интернет страницата на Сметната палата, медийно покритие по одитни доклади (7 от общо 38 показатели). Степента на изпълнение на тези показатели е според очакванията. Посещенията на интернет страницата и медийното покритие надминават планираното. Следва се динамиката на одитите при комуникация с одитираните организации. През 2024 г. с решение на Народното събрание е определена Комисия за одитиране на годишните финансови отчети на Сметната палата за 2019 г., 2020 г., 2021 г., 2022 г. и 2023 г., но към момента е приключена работата само по ГФО на Сметната палата за 2019 г., 2020 г., 2021г.

Повишаване на капацитета и професионализма на Сметната палата.

Безспорна е потребността от поддържане и развитие на висококвалифициран одиторски и подкрепящ административен състав в Сметната палата. Предизвикателствата на съвременния живот пряко рефлектират върху сложността на анализите и оценките, които се налага да прави Сметната палата и върху повишаване на важността ѝ, като независим обективен експертен орган докладващ пряко на Народното събрание и обществото. За изпълнение на мисията са предвидени показатели за административен капацитет като заети щатни бройки, годишен план за обученията основан на идентифицирани потребности за

обучения в съответствие с годишна програма за одитната дейност и стратегията за дейността на Сметната палата, специализирани обучения за одиторите и администрацията, участие в работата на работни групи към ЕВРОСАЙ и ИНТОСАЙ, участие в работата на работни групи или мрежи към Контактния комитет към Европейската сметна палата (6 от общо 38 показатели). Степента на изпълнение на тези показатели е според очакванията. Изпълняват се показателите за участие в международната дейност, за структуриране на процеса по обучения, за заети щатни бройки.

Най-сериозен е проблем със заемането на щатни бройки, което пряко намалява възможността на извършване на одити. Налице е недостиг на кандидати с подходящи знания, умения и опит, което е устойчива негативна тенденция. В резултат на това през годините се увеличава значително дела на неопитни стажант-одитори, а по естествени причини намалява дела на опитни главни одитори. Провеждат се мерки и извън наблюдаваните индикатори, например беше проведен в средата на 2024 г. изпит за одитори на Сметната палата, което облекчава постъпването на работа в Сметната палата. Проблемът постепенно се преодолява след увеличението на средствата за възнаграждения с ЗДБРБ за 2023 г.

Ефект от дейността на Сметната палата.

Резултатите от дейността са важни, но Сметната палата е наясно, че още по-важен е ефекта от дейността на всяка организация от публичния сектор. Това представлява предизвикателство за Сметната палата, като за целта комбинираме традиционни показатели като степен на доверие на гражданите в Сметната палата и степен на доверие на

одитираните организации и други заинтересовани страни в Сметната палата със специфични за върховна одитна институция показатели като степен на изпълнение на препоръките отправяни от Сметната палата на одитираните организации и партньорска проверка от друга върховна одитна институция.(6 от общо 38 показатели).

Степента на изпълнение на тези показатели е нееднозначна. Изпълнените препоръки са малко над целевата стойност, което е много добър атестат за работата на Сметната палата. Но предвидената партньорска проверка и INTOSAINT не са реализирани, тъй като е препоръчително да са в условията на избрано ново ръководство, с към момента е избран само председател – г-н Димитър Главчев. Социологическото проучване проведено през 2022 г. според което са дадени целевите стойности не е повторено през 2024 г. Вярваме, че постигнатите през 2022 г. много високи нива на доверие в Сметната палат от одитираните организации и гражданите се запазват и текущо.

Информация за отчитане на показателите.

Използват се вътрешни и външни източници на информация. Информационната система на Сметната палата включва компоненти, които обслужват различните функционални направления - специализиран одитен софтуер „Пентана“, софтуер към Кабинета на председателя за планирани и изпълнени одити, компонент за управление на човешките ресурси, финансово-счетоводен компонент, деловоден софтуер на Сметната палата. Външните източници са одитираните организации, ключови институции като НС, МС, МФ, БНБ, ВСС, други върховни одитни институции и обединения(ИНТОСАЙ, ЕВРОСАЙ), неправителствени организации, социологически агенции.

Сметната палата изпълняваше Стратегия за дейността на Сметната палата за периода 2018-2022 г., която спомага за подобряване на изпълнението на показателите и поддържа процес за наблюдение на напредъка. Предстоящият избор на ново ръководство ще постави на дневен ред новите стратегически цели пред Сметната палата.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на функционалната област.

В изпълнение на основната си задача – да предоставя на Народното събрание надеждна информация за състоянието на отчетността и ефективността на дейностите в публичния сектор, институцията се стреми да подобрява взаимодействието с висшия законодателен орган. Сметната палата си сътрудничи с държавни органи за повишаването на ефективността на контрола и борбата с престъпността и корупцията – Прокуратура на Република България, Агенция за държавна финансова инспекция, Агенция за обществени поръчки, ИА „Одит на средствата от ЕС“, НСОРБ и други. Сметната палата задълбочава взаимодействието си с Министерството на финансите за по-голяма ефективност при подобряването на отчетността в публичния сектор. Поддържа партньорски отношения с професионални организации, неправителствени организации, академични институции с цел обмен на добри практики и професионално развитие, участие в професионални дебати. Активно се участва в инициативи на международната одиторска общност – ИНТОСАЙ, ЕВРОСАЙ, Контактен комитет на ръководителите на ВОИ от ЕС.

Информация за наличността и качеството на данните.

Сметната палата разполага с надеждна информационна система, включително одитен софтуер, с които отчита изпълнението на годишната програма за одитна дейност.

Справка за разходите по функционални области и бюджетни програми, утвърдени със ЗДБРБ за 2024 г. към 31.12.2024 г. по бюджета на Сметната палата

№	Наименование на областта на политика/функционалната област/бюджетната програма	Разходи (в хил. лв.)		
		Закон	Уточнен план	Отчет
1.	Функционална област "Контрол по изпълнението на бюджета и управлението на публичните средства и дейности"	33 271,8	33 319,4	32 367,2
	Бюджетна програма "Независим, ефективен и ефикасен одит, подпомагащ доброто управление и отчетността на публичните средства и дейности"	33 271,8	33 319,4	32 367,2
	ОБЩО:	33 271,8	33 319,4	32 367,2